

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvemi nedelje in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

p. 269. — Štev. 269.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 20, 1939 — PONEDELJEK, 20. NOVEMBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

BALKANSKE VOJAŠKE ZVEZE NE BO

Jugoslavija hoče prijateljstvo, ne zveze

GRŠKA IN TURČIJA STE TUDI ODKLONILI ROMUNSKI NAČRT ZA ZVEZO

LONDON, Anglija, 19. novembra. — Diplomati balkanskih držav so naznanili, da so pogajanja balkansko zvezo zadela na velike ovire, kajti Jugoslavija, Turčija in Grška so odklonile romunski načrt za zvezo.

Namen je bil združiti štiri balkanske države in ustvariti v skupno vojaško zvezo, čije namen bi bil postaviti se proti vsaki državi, ki bi napadla katero od držav balkanske zveze.

Jugoslavija, Grška in Turčija so zavrgle romunski načrt, ker je Romunska predlagala, da bi bila Italija "prva država med enakimi." Jugoslavija, Grška in Turčija pa so zahtevala, da Italija ni nič več, kot enaka z drugimi državami.

Romunska pa sedaj sestavlja nov načrt, ki naj bi vstregel željam protivnih držav.

BEograd, Jugoslavija, 19. nov. — Jugoslavija se bo držala realistične in neodvisne politike, ki ima za svoj cilj prijateljske odnose z drugimi državami, mesto nevtralnega bloka balkanskih in odonavskih držav.

Jugoslavija pravi, da bi romunski načrt preprečil njeno dveletno delovanje za pomirjenje med balkanskimi državami.

Poglavitna smerica politike jugoslovanskega nanjega urada je največja opreznost in nevmešanje. Jugoslavija se posebno ogiblje vsake pogodbe in zveze, ki mogoče kaki sosedni državi ne bi bila dobrodošla.

Jugoslavija je sicer s veseljem sprejela ponudbo Madžarske za gentlemansko pogodbo, toda ne mara, da bi smatrala Romunska to pogodbo, kot da je obrnjena proti njej. Zato Jugoslavija Madžarski priporoča, da izboljša svoje odnose z Romunsko in prepreči irredentisko gibanje v Transilvaniji.

Jugoslavija pa se tudi obotavlja skleniti kako tesnejšo zvezo z Madžarsko, ker ne želi, da bi bila Rusija njenja, da se je Jugoslavija pridružila Madžarski v protikomunistični zvezi. Jugoslavijo v tej zvezi tudi prijateljske zveze z Bolgarsko, vsled česar je za njo težko skleniti kako pogodbo z Madžarsko, ki je zvezana z Italijo v protikomunistični pogodbi, ker noče priti v zamero pri Rusiji, ki ima velik vpliv na Bolgarskem, kajti taka pogodba bi izredala, kot da hoče postaviti obrambno črto proti Rusiji med Budimpešto in Beogradom.

Zadnje čase je bilo zelo živahno diplomatsko delovanje med balkanskimi državami vsled bojazničnosti pred Nemčijo. Ta nevarnost pa je ponehala, ko je prišla Rusija do Karpatov in je Turčija sklenila vojaško zvezo z Anglijo in Francijo. Ako pa bi Nemčija postavila neka divizij na madžarsko ali jugoslovansko mejo, tedaj bi se zopet pričelo delovanje za skupni blok balkanskih držav.

Za sedaj je v balkanskih državah minil strah pred Nemčijo in pogajanja za balkanski blok so zastala.

HOLANDSKI PARNIK SE JE POTOPIL

LONDON, Anglija, 19. novembra. — Holandski potniški parnik Simon Bolivar je ob vzhodnem obrežju Anglije zadela obmino in se je potopil. Utonilo je okoli 100 ljudi, med njimi mnogo žena in otrok.

Angleška admiraliteta trdi, da je nemška mina potopila parnik. 260 oseb je bilo rešenih in so bili pripeljeni v neko angleško pristanišče. Na parniku je bilo 210 potnikov in 150 mož posadke.

Posredovanje Roosevelta

BERLIN, Nemčija, 18. novembra. — Ker je Francija za svoj vojni cilj postavila med drugim tudi obnovitev Avstrije, izjavljajo nemški vladni krogi, da zavezniki ne marajo miru. Ako pa bi se predsednik Roosevelt obrnil na obe stranki, da mu naznanijo svoje vojne cilje in bi na njih podlagi bilo mogoče pogajati se za mir, tedaj bi bila Nemčija takoj pripravljena sestiti k pogajalni mizi.

Naznanjeno pa je bilo, da samo splošna ponudba za posredovanje za Nemčijo ne bi bila "zanimiva."

Associated Press pravi, da je predsednik Roosevelt rekel, da ne namerava staviti kakšne "splošne ponudbe" in da tudi ne bo vprašal vojskujočih se držav, kakšne cilje želijo do eči s sedanjo vojno.

Včerajšnja izjava nemške vlade, da mora Nemčija osvoboditi Evropo neznoznega jarm

ma angleške nasilne vlade, kaže bolj na ofenzivo, kot pa na defenzivo. To je bila najjasnejša izjava Nemčije o njenih ciljih.

Ta izjava pa se tudi strinja z izjavo nekega nemškega visokega častnika pred vpadom nemške armade na Poljsko 1. septembra in ki se glasi:

"Ako se bo Anglija vmešala v naše zadeve s Poljsko, tedaj bo angleško svetovno cesarstvo uničeno."

Zveza med Britanijo in Francijo

LONDON, Anglija, 17. novembra. — Ko je dospel francoski finančni minister Paul Reynaud v London, je nastalo vsakovrstno ugibanje, kaj je namen njegovega obiska. Z ozirom na to prihaja iz zanesljivega vira poročilo, da bo v kratkem objavljeno važno naznanilo o gospodarskem sodelovanju med Anglijo in Francijo.

Združene države Evrope?

Dobro poučeni krogi pravijo, da Reynaudov načrt ne vsebuje nič manj, kot gospodarsko federacijo med Anglijo in Francijo, obenem s carinsko zvezo, skupnim denarjem in skupna uporaba gospodarskih virov, kar bi pomenilo prvi korak do Združenih držav Evrope.

Reynaud je o tem svojem načrtu razpravljal z vodilnimi angleškimi politikami in nevtralnimi diplomati pravijo, da bi izvedba takega načrta dovedla do zavezniskega cilja, da je po sedanji vojni postavljen v Evropi nov red.

Reynaudov obisk v Londonu ima v prvi vrsti namen doseči tesno gospodarsko sodelovanje z Anglijo, toda po mnenju nevtralnih diplomatov je do gospodarske federacije med Anglijo in Francijo še dolga pot, pa navzile temu se angleški politiki za načrt resno zanimajo.

Največja zapreka za gospodarsko federacijo je nizki francoski življenjski standard. Vsled nizkih plač v Franciji se boji Anglija, da bi Francija mogla poslati v Anglijo ogromno množino svojih izdelkov, ako bi prišlo med obema državama do carinske zveze.

VOLITVE NA KUBI

HAVANA, Kuba, 17. nov. — Na Kubi je bilo izvoljenih 76 članov ustavotvorne skupščine, ki se bo sestala 15. decembra. Kuba bo dobila novo ustavo.

Sedanja je bila v veljavi enajst let ter jo je uvedel bivši predsednik Gerardo Machado.

Volitve so se izredno mirno vršile. Vojakom in mornarjem, ki so stražili razna javna poslopja, ni bilo treba niti enkrat stopiti v akcijo. Natančen izid volitev bo znan šele po preteku nekaj dni.

Kandidatu kubanske revolucionarne stranke Eduardu Chibasu, ki ga je večeraj neki neznanec obstrelil, se obrača na bolje. Njegova stranka se bori proti sedanjemu režimu, ki mu načeljuje polkovnik Fulgencio Batista.

Kanadske vesti

KANADA KUPUJE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

OTTAWA, Kanada, 18. nov. — Kanadski vojni dobavni urad je v Združenih državah naročil mnogo aeroplanov in drugih vojnihi potrebščin.

Urad pa skrbno varuje tajnost naročenega blaga. Kanadski dobavni urad naroča blago za angleški vojni dobavni urad ter kupuje vse — od zornega praška do torpednih čolnov.

KANADČANI VSTAVILI AMER. PARNIK

SEATTLE, Wash., 18. nov. — Kapitan nekega ameriškega parnika je sporočil, da je kanadska ladja vstrelila čez krov njegovega parnika, ker se kapitan ni zmenil za povlečje, da zapelje parnik v Prince Rupert, B. C. za preiskavo.

PODALJŠAN DELOVNI CAS V NEMCIJI

Delovni čas povišan na 10 ur. — Veliko primanjkanje delavcev.

BERLIN, Nemčija, 19. nov. — Nemška vlada je v vodilnih industrijah delovni čas podaljšala od 8 na 10 ur. Robert Ley, voditelj delavske fronte, je naznanil podaljšanje delovnega časa in rekel, da bo plača za deveto in deseto uro ista, kot za prvih osem, da pa bo ta plača prosta davka.

Zenske ne bodo prisiljene delati ponoči, toda bodo posebej plačane za delo ob praznikih in ponoči.

Nemčiji že od maja primanjkuje delavcev, vsled česar so bili poleti in jeseni dekleta izpod 25 let in dijaki poslani na kmetije, da so kmetom pomagali popraviti poljske pridelke. Poleg tega dela v industrijah tudi 52,000 Čehov.

MOLEY o prihodnjem predsedniku

BUFFALO, N. Y., 19. nov. — Profesor Raymond Moley, ki je bil svoječasno eden prvih svetovalecev predsednika Roosevelta, je rekel: — Pri prihodnjih volitvah bo zmagal tisti kandidat, ki bo znal volilec dovolj prepričati, da se začasa njegove administracije Amerik

ne bo vmešala v vojno. Izida prihodnjih volitev ne bodo odločevali programi, kajti med demokrati in republikanci ni kdove kako velike razlike, pač bo pa odločevalo zaupanje, ki si ga bo ustavil kandidat v narodu.

Kradnja na debelo

Te dni so aretirali v Babylon, Long Island, pri New Yorku 41 letnega Fred Whiteomba, ki je vodil knjižice za U. S. Casualty and Fidelity Company. Z napačnimi vkunjižbami se mu je posrečilo oslepariti družbo za sto tisoč dolarjev. V službi je bil več let ter je veljal za enega najbolj vestnih uradnikov.

DALADIER v ZAPUŠČENEM STRASSBOURU

Francoski ministrski predsednik Daladier pozdravlja francoskega častnika v Strassbourgu, od koder se je izselilo 250,000 prebivalcev takoj ob pričetku vojne.

Delavske vesti

Štrajkarji in relief

TRENTON, N. J., 17. nov. — Generalni pravdnik Wilentz je rekel danes, da o vprašanju, če naj dobivajo štrajkarji javno podporo, nima pravice odločevati državna reliefna komisija, pač pa krajevne reliefne oblasti.

Governor Moore se je obrnil na državnega pravdnika, ker so nekatere delavske organizacije protestirale proti državnemu reliefnemu administratorju, Arthuru Muddu. Mudd je namreč izjavil, da štrajkarji niso upravičeni do reliefa.

Postava pravi: — Do javne podpore so upravičene osebe, ki bi rade delale, pa ne morejo dobiti prilike za delo in za služek.

Državni pravdnik je mnenja, da ta določba ni dovolj natančno formulirana in ji vsled tega ni pripisovati posebne važnosti.

Delavci so zavrnili Chryslerjevo ponudbo

DETROIT, Mich., 18. nov. — Organizacija avtinih delavcev, ki pripada CIO, je večeraj zavrnila ponudbo Chryslerjeve družbe, naj bo zopet uveljavljen strokovni načrt, ki ga je leta 1933 izdelalo ravnateljstvo družbe. Ta načrt določa med drugim, da so vsi spori podvrženi prisilni uravnavi. — Unija bi bila elinole s to točko zadovoljna, vse druge je pa zavrgla.

National Labor Relations Board je priznal United Auto. Na drugi strani pa nikakor nemo biti nadležni in surovi in zlasti ne z ozirom na ameriške ladje."

mobile Workers unijo kot edino organizacijo, ki ima v enajstih Chryslerjevih tovarnah pravico do kolektivnih pogajanj.

V 12 tovarni imata to pravico obe organizaciji, namreč AFL in CIO.

Konec stavke v Vt.

BARRE, Vermont, 19. nov. — Soferji truckov so se večeraj vrnili na delo po dva tedna trajajoči stavki. Nova pogodba določa open shop, 60 ur dela na teden ter od 40 do 60 centov plače na uro. Šoferji so člani Amreiske delavske Federacije.

Wallace-ov namestnik odstopil

WASHINGTON, D. C., 17. novembra. — Harry L. Brown, pomožni tajnik poljedeljskega departamenta, je sporočil poljedeljskemu tajniku Wallace-u, da bo danes odstopil. Kaj ga je napotilo k temu, ni znano.

Po zdrtilu njegovih prijateljev se je za ta korak odločil iz osebnih razlogov."

MISSOURI za Roosevelta

JEFFERSON CITY, Mo., 17. novembra. — Governor Stark je rekel danes, naj pošlje država Missouri na demokratiško narodno konvencijo delegacijo, ki bo delovala v prid Rooseveltu in njegovi politiki.

Po mnenju nekaterih je ta njegova izjava naperjena proti senatorju Champu Clarku, ki je Rooseveltovi vladi že v mnogih zadevah nasprotoval.

“GLAS NARODA”

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakar, President J. Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 316 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Table with 2 columns: Rate for different regions (America, New York, Europe) and duration (1 year, 6 months, 3 months).

Subscription Yearly \$2.00

“GLAS NARODA” IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

“GLAS NARODA”, 316 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. TELEPHONE: CHelsea 5-1243

POMAGAJTE nam IZBOLJSATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJSANJE LISTA.

PODONAVSKA DRŽAVA

Iz Pariza prihaja poročilo o načrtih za ustanovitev nove podonavske države, kateri bi vladal Oton Habsburški. Za načrt se baje zavzemajo: francoski ministrski predsednik Daladier, italijanski ministrski predsednik Mussolini, princ Ernst Rüdiger von Stadhernberg ter češki poslanik v Parizu, M. Osuský.

Resnično oblast nad novo podonavsko državo naj bi imel Mussolini, podpiral bi ga pa Francija in Anglija kot v zahvalo za njegovo nevtralnost. V zameno bi odpoklical Mussolini svoje vojaštvo v albanske, grške in jugoslovanske meje.

Predlagana podonavska država bi vključevala bivšo Čehoslovaško, bivšo Avstrijo in Madžarsko. Bivši predsednik Čehoslovaške, Edvard Beneš, baje nasprotuje temu načrtu, češ, da po njegovem mnenju ni mogoče Čehoslovaške nikdar več obnoviti, kar se pa nikakor ne strinja z njegovimi izjavami, ki jih je podal, odkar je došel v Ameriko.

Dobro pončenim krogom je že dalj časa znano, da se konservativni elementi v Angliji in reakcionarni krogi v Franciji bavijo z idejo, da bi bilo treba Bavarsko in katoliške dele Nemčije ločiti od nemške države ter jih spojiti z bivšo Avstrijo v katoliško državo pod habsburško vlado.

Ideja o novi podonavski državi je nova ter se zdi neizvedljiva. Četudi bi bili zanj Anglija in Francija, bi Mussolinija prav gotovo ne bi bilo mogoče pridobiti za njo. Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da bi angleška vlada odločno zavrnila vsak načrt, čigar svrha bi bila razkoračenje Nemčije.

Ko se je Sir John Simon pojavil z načrtom, naj bi zavezni razdelili Nemčijo v nekatere avtonomne dele, je ta koj zaletel na ugovor Winstona Churchilla. Churchill je znan nasprotnik Nemčije ter bi marsikdo domneval, da bi bil voljan privoliti v njeno razkoračenje, pa je možak povsem drugačnega mnenja.

Winston Churchill namreč pravi: — Pod nobenim pogojem ne smemo kaznovati nemškega naroda za napake, ki so jih storili njegovi voditelji.

On stoji na stališču, da zamore edinole demokratična Nemčija nadomestiti nacistični režim.

Daladier bi se mogoče strinjal z zgornj omenjenim načrtom, dočim bi francoska vlada in vodilni francoski državni ki nikdar ne privolili v restavracijo neprijubljene habsburške monarhije. Francija je Habsburžanom vse prej kakor naklonjena.

In nadalje je neverjetno, da bi se dale nekatere balkanske države vključiti v podonavsko državo oziroma podrediti habsburškemu žezlu.

Parisko poročilo diši precej po berlinski propagandi ter v gotovem pogledu služi njenemu namenu.

Primorske Vesti

Pesnik in pisatelj Andrej Budal petdesetnik

Dne 31. oktobra je poteklo 50 let, odkar je v Starodružju pri Gorici zagledal luč sveta naš pesnik in pisatelj dr. And. Budal. Sedaj živi s svojo družino v daljnem Vidnu v Furlaniji, kjer je nastavljen kot profesor. Ogronno je njegovo literarno delo. Njegove pesni so raztresene po različnih slovenskih revijah zlasti pa v ljubljanskem Zvonu in Slovnanu. Veliko je štvelo njegovih izvornih pripovednih spisov, ki nosijo njegovo polno ime. Kot literarni kritik že več let sodeluje pri Ljubljanskem Zvonu, za veliko Italijansko Enciklopedijo pa je napisal pregledne članke o naši literaturi. Še vedno čitemu jubilanu želimo še veliko let enako plodovitega življenja.

Iz Ospa

Župnik Malahan iz Ospa je bil konfiniran na tri leta, češ, da je nekaj rekel o duceju.

Zdrav idrijski rod

Prav gotovo ni nobenega kraja v vsej Sloveniji, najmanj pa rudarskega, ki bi se odlikoval z večjim številom starih korenin in z njimi dokazoval zdravje in trdnost svojih prebivalcev. Tako častno mesto in pravi rekord zavzema naš kot-let, šteje lepo štrevilo 30 nad 80 let starih mož. Med njimi je celo rudarska grča z 93 leti. Kljub številnim boleznim, ki so razsajale tekom stoletij v rudarski dolini, dokazuje to številno starcev, da je idrijski rod zdrav in močan. Zelo bi se motil, kdor bi trdil, da je to dejstvo pripisovati življenju zadnjih dveh desetletij. Vzrok leži predvsem v tem, da je bil dotok zdravca rodu iz okolice tako močan, da je imela vplive težkih bolezni in da se je idrijskemu rudarju včasih razmeroma dobro godilo. Zadnje čase je radi gospodarskih razmer v dolini dotok z dežele popolnoma prenehal. Vpliv sedanjih socialnih razmer pa se bo pokazal šele čez leta, ko najbrž ne bomo šteli nobenega esenčesletnika več.

Idrijski rudnik privatna last

Pred štirimi meseci je prispejala iz Idrije vest, da bo rudnik prevzela privatna družba.

Vest je povzročila v Idriji čam veliko razburjenje, ki so ga opravičevali z velikim strahom pred bodočnostjo rudnika. Tudi ostala slovenska javnost ni ostala brezbržna ob tej vesti in slovenski časopisi so prinesli daljše članke o idrijskem rudniku.

Odkrito rečeno, vsi Idrijčani so bili listom prav iz sreča hvaležni in vsem se je odvalil težak kamen skrbi pred negotovo bodočnostjo rojst. kraja. Pred kratkim pa je prišla vest, da je prevzem rudnika gotovo dejstvo, da ga bo prevzela privatna delniška družba z dve tretjinami delnic. Državi pa jih bo ostala ena tretjina. Prvotno napovedana odklaja rudnika se je uresničila, strah in skrb prebivalstva sta bila torej opravičena.

Da niso bili osamljeni v svojih črnih pogledih in da pretrinan optimizem o vprašanju rudnika ni bil na mestu, dokazuje članek, ki so ga priobčile “Le ultime notizie” izpod peresa nekega Karla Tigolija. V tem članku gleda pisec Italijan, prav tako s skrbjo v bodočnost ko potrjuje vesti, da bo rudnik prevzela privatna družba. Pisec moramo priznati veliko stvarnost in objektivnost s katero opisuje svoje v tise o Idriji, njenem rudniku in življenju v dolini. Predvsem ugotavlja pisec,

da živi 6000 prebivalcev Idrije od rudniškega prometa, ki znaša več kot 6 milijonov lir na leto, dočim znašajo plače in mezde preko 3 milijonov lir na leto. Rudnik je dal, po njegovev račun, od Italijan-ke zasledbe do danes skoraj 100 milijonov lir dobička. Srednji letni dohodek zadnjih let znaša do 6 milijonov lir. Iz teh številk sklepa, da je rudnik visoko aktiven, čeprav je ruda v primeri z ono iz rudnika San Salvatoreja, precej revna.

Po teh gospodarskih ugotovitvah in podatkih pravi pisec dalje, da je razumljivo zanimanje celega mesta za rudniške dogodke in v zadnjem času tudi za vesti, ki so bile tudi uradno potrjene, o združitvi idrijskega rudnika s privatno družbo. Ministrstvo za finance bi no teh vesteh odstopilo rudnik družbi Monte Amiata, ki je lastnica drugega velikanskega rudnika živega srebra. Po skoraj 400 letih državne uprave je rudnik na tem, da bo izgubil to predpravico in prešel v last družbe, ki je in bo, čeprav pod državno kontrolo, privatna delniška družba. Ta izjava pomeni veliko rano idrijskega prebivalstva. Delavci in prebivalci se boje, da nima prenos rudnika samo socialnih vzrokov, temveč vzhajneje in globlje, ki lahko ogrozajo ne samo tradicijo Idrije, temveč tudi njeno življenje samo. S skrbjo vprašuje pisec, ali bo obdržal rudnik svoje uloge tudi potem, ko bodo iz tehničnih in gospodarskih razlogov skrčili obrat. Ali bo nova družba nadaljevala delo državne uprave? Nepristranski pogled na rudnik, pravi dalje, ki živi od produkcije ne bogate rude in primer, ki ga je dala ista družba, ko je opustila reven rudnik v Morone, bi dal upravičeno slutiti v temno bodočnost rudnika, ki daje in bi mnogo dajal, če bi se strokovno izkoristil in po sodobnih trgovskih vidikih. Lahko bi dajal 9 do 10,000 steklenic živega srebra na leto, t. j. točno polovico celokupne produkcije družbe Monte Amiata.

Končno se spet povrne na življenje v dolini in pravi, da je z rudnikom povezano življenje 600 rudarjev, vdov in sirot. Manj intimni, pa kljub temu globoki in važni so odnosi ostalega prebivalstva do rudnika. Poleg dohodkov, ki jih prinaša rudnik in ki utegnejo biti čez dvajset let še bolj negotovi, ne smemo pozabiti tudi na socialne dolžnosti, ki jih je velikodušno prevzela država v korist delavstva, ki dela ali je delalo v rudniku, ki bi bilo lahko spremenjeno od nove uprave in v kakšno škodo prebivalstva si lahko predstavljamo. Pisec je popolnoma zadel v tarčo. Nimamo kaj predstaviti

Končno se spet povrne na življenje v dolini in pravi, da je z rudnikom povezano življenje 600 rudarjev, vdov in sirot. Manj intimni, pa kljub temu globoki in važni so odnosi ostalega prebivalstva do rudnika. Poleg dohodkov, ki jih prinaša rudnik in ki utegnejo biti čez dvajset let še bolj negotovi, ne smemo pozabiti tudi na socialne dolžnosti, ki jih je velikodušno prevzela država v korist delavstva, ki dela ali je delalo v rudniku, ki bi bilo lahko spremenjeno od nove uprave in v kakšno škodo prebivalstva si lahko predstavljamo. Pisec je popolnoma zadel v tarčo. Nimamo kaj predstaviti

GRŠKA MAGINOTOVA LINIJA

Atenski listi priobčujejo s posnetki ilustriran članek o tako zvani Maginotovi črti, ki se vleče vzdolž grško-bolgarske meje.

List pravi, da je vredno največje pozornosti, kar je Grška v zadnjih treh letih dosegla na področju svojega vojaškega napredka. Z vztrajnim in temeljitim delom je reorganizirala svojo kopno, morskono in zračno armado. Istočasno ji je priskrbelo dovolj vojnega materiala, tako da more grško ljudstvo z večjim mirom opazovati dramatične dogodke, ki pretresajo Evropo. Razlika med današnjim položajem in nekdanjim je najbolj razvidna iz tega, da si je morala grška vlada pred štirimi leti in pol, da bi potlačila notranji upor, za zračno orožje bombe izposoditi od nekega svojega

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

soseda. Metakasa je pričel z reorganizacijo armade čim je došel na krmilo.

V okviru tega obnovitvenega dela je tudi trdnjavska črta, ki naj brani večji del grške severne meje. Ta črta se-stoji v skladu z ozenjem, ki je delno gorato in delno nižinsko, iz trdnih obrambnih naprav ter iz izoliranih oporišč. Ta črta nima ofenzivnega namena, temveč naj rabi samo obrambi. Tdnjavske naprave so podzemeljske in med seboj zvezane. Vsaka naprava sliči podzemeljskemu mestu, ki daje 300 do 1000 možem varen in udoben zaklon. V največjih napravah je prostora za več nego tiso- sto mož in zanje so zgradili vse potrebne prostore, spalnice, bivalnice, lazaretne itd.

Vlada je dala izdelati o tej grški Maginotovi črti film, ki ga bodo v bližnjih dneh javno predvajali.

VOJSKOVODJE NEKOČ IN DANES.

V starih časih vojskovodja ni bil samo voditelj svoje armade, temveč je moral biti tudi v boju prvi. Stopati je moral pred svojimi vojaki kakor na primer Miliades. Tudi Aleksander Veliki ni bil slaven samo kot vojskovodja, temveč tudi kot bojovnik. Isto bi lahko rekli o Cezarju ali Gustavu Adolfu. Ta je v ostalem v bitki pri Lutzen padel na čelu svojih čet.

V starih časih so bile armade pač bolj ali manj majhne. Vojaki so poznali svoje voditelje osebno. Ti so živeli med njimi in so lahko neposredno vplivali nanje. Ni čudno, da so se okrog takšnih vojskovodij pletle cele legende. V poznejših časih, ko so postajale vojke večje, pa se je moral vojskovodja zadovoljiti z vodstvom in temeljnih stvarih. Kvečjemu v odločilnem trenutku je zastavljal svojo osebnost, da je povelje zadnje rezerve v boj. Tako je bilo na primer v bitki pri Aspernu, ko je nadvojvoda Karel sam zagrabil zastavo nekega polka in povelje čete v napad.

Napoleon je bitke vodil le z daljnogledom v roki z vzvišene nega mesta, le v odločilnem

trenutku, kakor v bitki pri Areoleju je nastopil s svojo osebo.

Med velikimi bitkami 18. stoletja vojskovodje svojih čet niso mogli več pregledati z enim pogledom, menjavati so morali svoje mesto, po vojnah leta 1866 in l. 1871, je poleg ordonančnih in generalstabskih častnikov za vodstvo vojn prihajal v poštev že brzojav. V svetovni vojni, so generali, poveljniki armad, volili bitke samo še na kartah, večinoma po več in večih tudi mnogo kilometrov za fronto. Vojskovodja je moral svoje mesto izbirati tako, da ga je bilo na dobrih poteh lahko doseči. Sam ob zelo velikih bitkah je vojskovodja odšel v bližino glavne točke, borb, da bi mogel vsaj delno zasledovati vedenje svojih čet. A tudi od tu je poveljeval telefonično.

Najnovejša vojna je v tem pogledu spet marsikaj spremenila. Poveljnik brez oklepne divizije mora ostati pri svojih četah, biti jim mora spet na čelu. Poveljnikova osebnost se tako spet približuje vojskovodji 17. stoletja, seveda v moderni obliki. Tudi poveljnik združnih vojnih sil mora svoja kvdela voditi sam, če je cel moč. Zavoljo obsežnih ozemelj, ki jih zavzema moderna vojska, mora novodobni vojskovodja často stopiti v letalo, da si ustvari pravo podobo. Tako pretijo tudi njegovemu življenju nevarnosti, kakor pred mnogimi stoletji, in to ga spet približuje vojakom.

72letni se je ločil

CAMDEN, N. J., 17. nov.— Zakon med 72 letnim moškim in 66 letno žensko, ki je bil sklenjen pred petimi leti, je bil danes ločen v tukajšnjem sodišču. Sodnik je ugodil prošnji Gottloba K. Eckstona, ki je dejal, da ga je njegova žena Florence pred štirimi leti zapustila in se preselila v hišo na drugi strani ceste.

SLEPI ČUVAJI.

Neki angleški zavod za slepce je poskušal nastaviti svoje gojence kot čuvaje in je z njimi dosegel velike uspehe. Izkazalo se je, da so slepi za takšno delo izredno uporabni. Pojavnilo za to je v dejstvu, da imajo slepi posebno dobro razviti sluh. Najmanjši sumljivi šum jim ne uide. Slepi pa imajo tudi izredno sposobnost, da razlikujejo nedolžne žume od plačljivih se korakov zločincev, ker jim je nagon namesto vida zelo dobro razvit.

Peter Zgaga

— Kako sem praznoval Martinovo! — Želi vedeti rojakinja iz Pennsylvanije. Hvala, dobro, kolikor mi je bilo pač mogoče v ob-toječih razmerah. Prijatelj Martin Pirnat mi je poslal par klobas, — bile so prve, ki sem jih pokusil v te sezoni. Angeljska jed, vam ročnem. Zdravniška znanost mi je priporočila uživanje vitaminov. Po mojem mnenju je klobasa prava vitaminska jed. Takorekoč v črevo nabasani vitamini.

In Martin je mojster v tem. Želim mu, da bi nekakš se dosti svojih godov in se mu lepo zahvalim za okusno darilo.

— Sreča mora imeti človek, — je vzkljnil Hitler, ko je srečno odnesel pete iz Monakova. Če bi bil še deset minut počasen na govorniškem odru, bi danes izbirala Nemčija drugega voditelja. Pri izbiri bi najbrž imela bolj srečno roko izbi se skorogotovo tako ne opekla kot se je pred sedmimi leti.

Bomba v državni pivnici je bila namenjena Hitlerju in njegovim tovarišem. O tem ni nobenega dvoma.

Kdo jo je položil, kdo naravnal, da bi eksplodirala baš o primernem času, če bi se slavje vršilo natanko po programu? Ker se ni, je izgrešila svoj cilj in namen. Spočetka so zaupili naciji, da je bil atentat delo angleških agentov. No, to ni držalo. Nato so obdolžili pristasa bivšega kaiserja. Tudi to je le malo verjetno. Bivši kaiser je do komolec hvaležen, da lepo v miru na Holand-kem živi.

Čudna misel se pa vsiljuje človeku, ko čita podrobna poročila o atentatu.

Praznovanje obletnice nacističke revolucije je v Nemčiji prvovrsten dogodek. Vsako leto se vrši to praznovanje na prestoru, kjer je bila revolucija spočeta. Nacistički voljaki se zberejo v državni pivnici, obujajo spomine ter delajo načrte za bodočnost. Poleg Hitlerja so ob tej priliki doslej še vedno sedeli Goering, Goebbels, Hess, Himmler in drugi voditelji nacizma. Letos je pa Goeringa manjkalo. Baje ni mogel priti v Monakovo, ker je bil v Berlinu nujno “zadržan”.

Ob izbruhu nemško-poljske vojne je rekel Hitler:

— Če bi se meni kaj zgodilo, naj postane moj naslednik maršal Hermann Goering.

Hitlerju se na nemško-poljskem bojišču ni nič zgodilo.

Mogoče je pa imel Goering prste vmes, da bi se mu kaj zgodilo v Monakovem ter je bil baš vsled tega tisti čas v Berlinu “nujno zadržan”?

— Le korajžo, — pravi generalni direktor čistilne čevlje, — Tudi jaz sem svoj čas čistil čevlje, zdaj sem pa generalni direktor.

— Jaz sem bil pa že generalni direktor . . .

Ko je bila Amerika še “suha”, je sklenil neki trgovec, da bo pregledal svoje knjigovodstvo. Za revizijo pa je potreboval rdeče tinte. Šel je torej v trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami, da bi jo kupil.

— Želel bi kvart rdeče tinte.

— Kaj naj bi pa bilo? — vpraša vljudno trgovec s papirjem. — Ali sladka iz Španije ali rezka iz Californije?

Hitite

z božičnimi darili.

Ker nastajajo zaradi sedanjih evropskih razmer včasih precejšnje zamude pri dostavljanju denarnih pošiljatev, opozarjamo rojake, naj že sedaj odpošljejo svojcem v domovino denarna darila, namenjena za Božič.

Če pošljete sedaj, smo uverjeni, da bodo pošiljatev pravočasno dospele za praznike.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau) 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

Table with 2 columns: Denomination (100 Dinar to 2,000 Dinar) and Price in dollars.

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zvezne denarne pošiljatev v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vstreti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povišana cena, ker se stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozarjamo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnit.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE “CABLE ORDER”. — DOPLAČATI JE TREBA \$2.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO. :: POTNIŠKI ODDELEK :: 216 West 18th Street, New York

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisov brez podpisa in osebnosti ne priložuje mo. Dopisi za četrtkovo številko naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Dopisi so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

V CLEVELANDU BO PRAZNOVANJE

Časopisi so pričeli oglašati praznovanja 21-letnice ujedinjenja Jugoslavije. V Clevelandu, ki je največja jugoslovanska naselbina (do 60 tisoč jugoslovanov), bomo imeli ta praznovanje, katerega bo osrednji zastopnik Jugoslavije, poslanik in minister dr. Konstantin Fotič iz Washingtona. Med drugimi bo posejeto praznovanje tudi več odličnih Amerikancev in zastopkov drugih narodnosti.

Da bo praznovanje imelo čim večji pomen, se bo vršilo v večnem Statler hotelu, kjer je restorator za veliko ljudi. Za praznovanje je določen Gala koncert, ki ga bodo izvajala alturna in dramatična družva s petjem in narodnimi pesmi.

V ta namen se je odredilo rezerviranih sedežev in redilo vse potrebno da bo svečanost pomenljivejša. Dan za praznovanje je določen na podelbo 3. decembra ob 8. zvečer. Vstopnice so že na razpolago pri tajniku Jugoslovanskega kulturnega vrta. Jos. Jelinčič in drugod v rokah odpravnikov. Cena sedežem je 1 in 75 centov. Rezervirani sedeži za "par" po 5.00, oziroma za družino (4 osebe) \$10. Program bo zanimiv, ker bo nastopale narodnosti v njih in narodnih nošah. Če kdaj prej, je umestno, da se za to nimamo sedaj, ko se je v Jugoslaviji uredilo ugodno za vse in osemne narode: Slovence, Hrvate in Srbe za složno in skupno sodelovanje.

Ko beremo o narodnih Evropci, se moramo pač sedaj tudi malo bolj zanimati za bivšo našo domovino Jugoslavijo, da vsaj deloma moralno pomagamo. Naše delovanje tu v Ameriki nas nič ne stane, če se zberemo na čast, domovina pa bo pa le veselila naše simpatije in bo z veseljem vzela naznanje, da se živimo in mi imo nanjo — njeni sinovi in hčere četudi smo po večini že si postali ameriški državljani. Moralna pomoč ima tudi svojo moč, bratje Hrvati so došli veliko, ker so kot narodna sila stali za tem, da dober jim gre. Sedaj tudi Slovenci in Srbi lahko upamo, da o praznovanju 21-letnice bolj izvažna, kakor je bilo kdaj po-

prej, odkar se je dosegel sporazum za skupno sodelovanje za jugoslovanski živelj.

Pričakujemo, da bo nastopili tudi Hrvati in se odzvali častno in polnoštevilno, da pokažejo bratom v domovini, da naša sreča strmi za tem, ker strmijo bratje doma.

Zivela ujedinjena Jugoslavija!

Anton Grdina, član pripravljavnega odbora, Cleveland, Ohio.

ROJAKINJA V IOWA UMRLA

ALBIA, Iowa. — Tu je umrla Mrs. Frances Ceglar, žena Ignatza Ceglarja, v starosti 66 let. Umrla je v St. Joseph's bolnišnici v Ottumwa, Iowa. Bolna je bila pet let na ledical; in se je sednji pridružila še srčna hiba. V bolnišnici se je nahajala en mesec.

Bila je rojena Trtnik v Mostah 24. septembra, 1879. V Ameriko je prišla pred 38 leti in se je najprej nastanila v Johnstown, Pa., nekaj let za tem se je preselila v Monroe County, Iowa ter je v bližini živela do svoje smrti.

Zapušča moža Ignatza, tri sinove Anthony, Joe in Stephen, ki so vsi doma, in hčer Mrs. Amelia Johnston, ter tri vnuke, Orville Caroly, Robert Lee in Ruth Ann Johnston iz Ottumwa, Iowa in sestro Antanijo Bajt v Jugoslaviji.

Pred njo je umrlo 5 mladoletnih otrok, oče, mati, brat in dve sestri.

Pekopana je bila 4. novembra iz St. Mary's cerkve v Albia, Iowa na St. Mary's pokopališče.

NEENAKOMERNI ČLOVEK.

Ameriški antropolog prof. van Dusen je malo podrobneje preiskal znano dejstvo, da je človek na svojih obeh straneh, levi in desni, neenakomerno zgrajen. Znano je že od davna, da sta obe polovici človeškega obraza večinoma različno razviti, da stoji nospogostoma posevno itd.

Po ameriškem raziskovalcu pa sta sploh obe polovici telesa le v zelo redkih primerih enakoverni. Udje desne strani so večji in močnejši nego udje leve strani. Samo med 13 izmed 1700 dijakov, ki jih je profesor van Dusen pregledal, je našel, da je bila desna roka enako velika, kakor leva. 'Harmonični' ljudje predstavljajo tedaj le neznatno manjšino. Desna roka ni samo večja in bolj mišičasta nego leva, temveč je obsejnejša tudi desna dlán.

IZSELITEV ITALIJANOV IZ BOSNE.

Listi z dne 31. oktobra poročajo: V bližini Banjaluke je naseljenih okoli 120 italijanskih družin, ki se havijo večinoma z vinogradništvom in sadjarstvom. Ti Italijani so prišli iz južnega Tirola po okupaciji. Nekateri so zaprosili za jugoslovansko državljanstvo, drugi pa tega nočejo. Za to jim je stavila vlada rok, da zaprosijo za jugoslovansko državljanstvo, ali pa, da se izselijo. Zaradi tega je ponudila italijanska vlada tem poslednjim zemljo v Italiji. Večina njih je porudbo sprejela in grede v kratkem v Agro Pontino. Svoja posestva prodajajo sedaj po prav nizkih ce-

IZ LEPE MINNESOTE

ELY, Minn. — Ker sem ravno sam mislil poslati naročnico za "Glas Naroda," kot je moja navada, da rajši teden prej pošljem, neko kasneje, ko naročnina poteče, pa pride zastopnik G. N. Mr. Pešelj okoli in sem vzročil njemu naročnino in tudi za Koledar sem plačal, kar bo on odposlal na določeno mesto. In tako mislim, če bi imel "Glas Naroda" vse take naročnike kot sem jaz, bi mu olajšali mnogo sitnosti. — Prejel sem tudi od zastopnika zemljevid sedanje Evrope, ki je za vsakega pomenljiv.

Kar se tiče delavskih razmer tu po Minnesoti, so menda kot povsod, da eni delajo, drugi pa nič. Navadno so le mladi fantje z najlepšimi leti doma, njih očetje pa delajo.

Kar se tiče letošnje sezone v poletnem času, ni bila preslaba, bolje kot leta 1938. Summer Resorti so bili polni raznih turistov. Ribolov je bil letos številen, nalovili so lepe in težke ribe, posebno naš White Ajarin Lake se je dobro obnesel. Tudi divjačina je veliko letos. Lov je bil odprt za race in divje kokoši, ki so zelo dobra jed. Za srne in jelene je letos sezona zaprta, pač pa bo 1940 toliko več in boljše za strelec, ko bo zpet odprto.

Kateri misli priti sem v Minnesoto, le pripravite se, lahko nam sporočite na kartici, in Vam pripravimo gorko kabin. Tudi v poletnem času lahko pridete, samo obvestite nas, da pridete in koliko po številu in potem se Vam lahko vse udobno pripravi. Ne bo Vam žal, če nas obiščete, kajti kras Minnesote je naravnost očarljiv. Čisto in mirno podnebje in sveži zdrav zrak očara marsikaterega, ki pride v to državo. Zato, kateri se niste bili tu v Minnesoti, odkrite se drugo leto in obiščete nas in prepričani boste, da je res Minnesota taka, kot jo hvalijo. Tu so različna jezera z otoki, ob kraju šumeči gozdovi, ki Vas bodo poživali, in počutili se boste, kot da prihajate nazaj v domovino na oni sveži zrak, ko smo ga še kot mladi ali otroci vdihovali. Tudi zimski čas nudi mnogo športa, kot drsanje po jezernu, ki je naravnost za mladino. Mi starejši jih z zanimanjem gledamo. Vzemite si drugo leto par tednov počitnic, in odločite se za v Minnesoto. Ne bo Vam žal! Lahko sporočite nekaj dni poprej na kartici za pojasnila ali da prihajate in postreglo se bo Vam z vsem.

Naročnikom pa želim, da podpirajo "Glas Naroda" s tem, da čimprej obnovite naročnino, in kateri se niste naročeni nanj, se naročite, kajti "Glas Naroda" je najboljši prijatelj med nami. Jaz sem mu zvest naročnik menda čez 30 let.

Pozdrav vsem čitateljem in naročnikom tega lista širom Amerike in v domovini, mojemu bratu Pavlu in sestri in pa veselo božične praznike vsem.

Anton Perne, R. 1 Box 58, Summer Resort City, Long Cabin, Ely, Minn.

Opozorjamo nato priliko naše ljudi, posebno Primorce, ki bi radi prišli poceni do svoje zemlje in doma.

JESENSKI KONCERT ČIKAŠKE "SAVE"

CHICAGO, Ill. — Prihodnje nedeljo popoldne, 26. novembra, priredi pevski zbor Sava svoj jesenski koncert v dvorani SNPJ, 2657 S. Lawndale Ave., z izredno lepim programom.

V prvem delu bo Sava nastopila z več pesnimi v mešanem in ženskem zboru. Kronala ga bo s prekrasno Straussovo skladbo "PRAVLJICE DUNAJSKIH GOZDOV", kateri je dal prav tako krasno slovensko besedilo Etbil Kristan, urednik Cankarjevega Glasnika v Clevelandu. V drugem delu pa bo podan šegavi spevpripor "IZLET V GOZDU" pod režijo Andrewa Miškota. Spevpripor je luškana stvar in prepletena s petjem.

Posebna atrakcija tega koncerta bo nastop Mrs. Luise Keleminie, slovenske koncertne pevke v Garyju, Ind., kjer se udeležuje pri slovitim litvatskem zboru Preradovičev in nastopa tudi samostojno kot sopranska solistinja. V Chicagu jo bomo zdaj prvič slišali. Zapela bo prekrasno Schubertovo "AVE MARLJO", Klaičevo "TIČEK IN TIČICA" in Puccinijevu arijo "TOSCA" iz opere istega imena.

Na koncertu bosta sodelovali tudi mladi Pluthovi sestri Josephine in Angeline, ki sta v čikaški naselbini že dobro poznani kot nadarjeni glasbenici, mala Angeline kot velika obetajoča pevka Josephine pa kot umetnica na pianoharmoniko.

Po koncertu bo za ples igral v spodnji dvorani Pueljev trio, ki zasluče še bolj utrjene noge pri lepih valčkih in polkah, v gornji pa Gradškovi "Gay Donci". Vstopnina v predprodaji 40c, pri vohdu 50c, samo za ples zvečer pa 25c. Pričetek programa ob 3. popoldne. "Sava" uljudno vabi vse ljubitelje lepe slovenske pesni.

Sava.

Po koncertu bo za ples igral v spodnji dvorani Pueljev trio, ki zasluče še bolj utrjene noge pri lepih valčkih in polkah, v gornji pa Gradškovi "Gay Donci". Vstopnina v predprodaji 40c, pri vohdu 50c, samo za ples zvečer pa 25c. Pričetek programa ob 3. popoldne. "Sava" uljudno vabi vse ljubitelje lepe slovenske pesni.

Sava.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino: Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Popravek Ko smo 6. novembra priobčili dopis Mr. Matije Otoničarja iz Kirkland Lake, Ont., Kanada, se nam je urinila neljuba pomota v številkah. Tako naj bo sedaj popravljen naslednje: Blasajna Slov. Kanadskega Podpornega društva znaša \$3515.13, ne pa, kot je bilo tedaj poročano \$367.87 in ravno tako znaša bolniška podpora na dan \$1.—, ne pa \$1.50.

Novi Veliki Zemljevid

Posebna Cena \$2.⁷⁵

**HAMMOND'S
NEW ERA
ATLAS OF THE WORLD**

Zbirka novih zemljevidov, čije sestava velja \$300,000.—, kaže svet, kakoršen je danes in Vam pomaga razumevati zgodovinske poteze diktatorstev in demokracij.

Posebne zanimivosti

TABELE:
Potovanja odkritij in raziskovanj.
Sončni sestav.
Velikosti in globočina morja in jezer.
Največja jezera in otoki.
Najdaljše reke in prekop.
Najvišje gore — najvišji slapovi.
Razdalja zračnih prog med mesti.

DIAGRAMI:
Predeli zemlje.
Značaj krajev na zemlji.
Poglavitne vere na svetu.
Seznam ver v Združenih državah.

SESTAVLJEN S POSEBNIM OZIROM NA SEDANJI POLITICNI POLOŽAJ

VELIKOST KNJIGE 9½ x 12 in.

Z VSAKIM NAROČILOM POSLJEMO BREZPLACNO VAŠO IZBIRO 5 KNJIG katere so v seznamu na zadnji strani lista.

48 STRANI ZEMLJEVIDOV TUJIH DEŽEL

48 STRANI ZEMLJEVIDOV DRŽAV

ZEMLJEVID VSAKE KANADSKE PROVINCE

VSI ZEMLJEVIDI V BARVAH

ZAZNAMOVANIH JE NAD 35,000 KRAJEV

Skupaj 160 strani

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

VEZAVA TRPEŽNA IN UMETNIŠKO IZDELANA

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V ITALIJO	
\$ 6.00	Lir 100
11.85	" 200
17.50	" 300
25.00	" 500
38.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBNO GL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST. NEW YORK

Obiščite Slovenske Prireditve! VAŠA NAVZOČNOST PRIPOMORE NE SAMO K FINANČNEMU, PAČ PA TUDI K DRUGIM ZABNEMU USPEHU. DRUŠTVA POTREBU JEJO SODELOVANJA NE SAMO SVOJIH ČLANOV, TEMVEČ SPLOŠNE SLOVENSKE JAVNOSTI.

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

75

"Ne, ne! Tako ne bi govoril, ko bi videl, kar sem videla jaz. Kako velika zmaga je zažarela v njegovih očeh, ko je držal potni list v svojih rokah. Mislim, da mu je prav vsako redstvo, ki bi mu pripomoglo k temu, da ti Gravensteina ne bi bilo treba več izročiti."

"Toda bo moral. In ravno, ker mu tudi jaz zaupam najslabše, mislim, da je potrebno, da se vrnem na Gravenstein. Sedaj pa lehenega več strahu! Koliko pa je že ura? Tri! Nobenega časa ne smem več izgubiti. Kar takoj bom poklical avtomobil."

Rut se nekoliko zasmeje. "Bom že jaz naročila, Klaus, mogoče bi ti še kdo nazadnje odpovedal pokoščino."

"To so pa lepi izgledi za bodočnost. Rut, ako ima žena več hrede, kot pa mož," jo draži.

Rut ga poredno pogleda. "Mislim, da bo ta mož kaj hitro dobil nadoblast in sem ra to tudi pripravljena."

Klaus se glasno zasmeje. "Torej pojdi, Rut, in naroči avtomobil."

Ko pride Klaus iz hiše, ga že čaka avtomobil. Šofer mu odpre vrata, sluga pa mu prinese klobuk in sukajo. Tudi to je Rut skrbno naročila.

Medtem pa gospa Marija in Ida v temnem objemu sedite na divanu v družabni sobi in Ida se materi izpove vseh svojih neumnosti in ji pripoveduje o dobrem Klausovem vplivu na nje, o svoji popolni spremembi in o svojem sklepu, da se bo sestala s Harcom Hollom, da ga prosa za odpuscanje. O, kako dobro de dolgo zamarnjeni materi, da je mogla svojo hčer zopet držeti v svojih rokah in jo tolažiti in božati.

Ljubeznivo in dobrotljivo prigrubarja hčeri ter ji daje pogum, da jo bo Hans zopet poln ljubezni vzeli v svoje srece in da ji bo vse odpustil. Njeno srece navdaja globoka hvaležnost do Klausja, ki se slednjic Ido pripravil do pameti. Za bodočnost se več ne boji in to pove tudi hčeri. In Ida boža materine lase.

"Prav nič se ti ni treba bati, mati. Klaus mi je obljubil, da vam bo v vseh ozirih pomagal. Celo očetovo neumno jezo vpoštevaj. Pravi, da ljudje take vrste se morajo zdvijati. In pustili ga bomo, da se pošteno zdivja."

Gospa Marija vzdihne.

"Saj nam tudi nič drugega ne preostane. Ampak — ker mi sedaj ti pustiš tako jasno gledati v sree, ti moram tudi jaz pustiti, da pogledaš v moje, Ida. Med očetom in menoj se je marsikaj izpremenilo. Takorekoč sem ga spoznala šele zadnja leta in na ne morem prinesiti več ne ljubezni, ne spoštovanja. Odkar smo na Gravensteinu, me je samo zadrževal, je vedno ošabno gledal mimo mene, kot bi bila samo neumna žival. Pa vendar sem bila z njim vedno dobra, dokler smo bili revni in sva skupaj prenašala skrbi. Spočetka me je žalostilo, da sem se morala v svoji notranjosti oddaljiti od njega. Toda sedaj mi ni nič več in samo moja dolžnost me bo še držala ob njegovi strani, in nič drugega, kot moja dolžnost."

Ida žalostno pogleda mater.

"Na očeta se ne smem jeziti, mati; saj sem bila tudi sama v svoji neumni blodnji mizla do tebe. Seveda samo iz strahu, da bi mi hotela nekega dne pojasniti, kako neumna sem postala. Ravno tako grda sem bila do tebe, kot oče in to mi je sedaj žal. Oprosti mi, mati, odpusti mi in daj mi svoj blagoslov na potu k Hansu. Potem se mi bo lažje posrečilo naginiti ga, da mi oprostí."

"Moj blagoslov je vedno in povsod s teboj, moja Ida; tudi tedaj ti ga ni manjkalo, ko o meni nisi hotela ničesar vedeti. Oh, kako vroče sem molila, da bi vrgla od sebe vse neumnosti. In to molitev je Bog uslišal; kar katera mati prosí v iskrenosti svojega srca, ta ji izpolni."

Mnogo si imate mati in hči se povedati in za obe je bila svečana ura. Vse bo med njima izbrisano, kar ne spada med mater in hčer. Šele tedaj ko pride Rut v sobo, se ločita iz objema.

Ida vstane in stopi k Ruti. Proseče iztegne proti njej roko in pravi:

"Rut, tudi proti tebi sem bila pogosto zlobna in sem ti tvoje težko delo še bolj obteževala, ker sem se v svoji notranjosti pred teboj vedno sramovala. Že davno sem vedela, da si mnogo boljša kot jaz, toda v meni je bila vedno neka sila, da sem te morala poniževati in ravno zaradi tega, ker sem čutila, da tebe ne morem doseči. Ravno sedaj sem svojo mater za svoje grdo ravnanje prosila oprostovanja saj je moja mati in mati očigledni svojemu otroku mnog — vse!"

Ida umolkne nato pa zopet prične:

"Ti mi re boš usrgla tako lahko odpustiti, toda iskreno te proim, da skušaj. Sedaj sem ravno tako revna kot ti in to se mi prav godí. Drugače tudi nisem zaslužila. Vendar pa — mogoče ni ne boš verjela — nad mene je prišlo kot kako olajšanje, ko sem izvedela, da sem zopet revna. Ali hočeš biti dobra z menoj, Rut in mi ne boš slabo povrnila s slabim?"

Ruti se poročee oči. Tdno pritisne Ido k sebi in pravi pisanico.

"Nikdar ti nisem ničesar zmerila, kajti vedno sem vedela, da ti v boži ni bilo prijetno, drugače me ne bi žalila. Vprašuj teto Marijo, ako ji tega nisem vedno govorila v tolažilo. Že to me veseli, da si svojo mater zopet našla. Sedaj boš vedela, da je prestor na materinem sreju najboljši prostor na celim svetu, mogoče čidi, na katerem ne najdemo ničesar drugega, kot brezmejno vtruzanje našim željam. Tudi me veseli, da si se približala meni, Ida; skoro te občudujem, da si dobila toliko poguma in moči, da si se tako naglo otresla vseh neumnosti in da se toliko trudiš, da se popolnoma izpremeniš."

Sestrini ee priskrbo poljubite in se solznih oči gledate.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

OD VSEPOVSOD

RUŠČINA — VELIKA MODA.

Politični dogodki, ki so spravili Rusijo v središče svetovnega zanimanja, so imeli celo vrsto zanimivih posledic. Tako je na Anglaškem — pa tudi drugod — ruščina postala velika moda, čeprav seveda manj iz politične empatije nego iz spoznanja gospodarskih možnosti v bodočnosti.

Londonska Berlitzova šola priobčuje majhno statistiko: pred vojno je 75 odstotkov njenih učencev izbiralo francosčino, potem so prišli zanimanci za nemščino in španščino. Danes stoji francosčina sicer še vedno na prvem mestu zanimanja, drugo mesto pa zavzema ruščina. Nemščina in španščina sta ostala daleč zadaj. V večini angleških knjigarn je znanjalec ruskih slovnice in besednjakov. Neki založnik, ki je inseriral majhen učbenik "Kako se naučim ruščine" je vso zalogo te knjige, ki je ležala 24 let v kotu, prodal v 24 urah.

IZGUBLJENE SIROVINE.

Poljska vlada je že pred nastopom sovražnosti naročila, naj se vse zaloge sirovin in blaga v glinjskih skladiščih spravijo v notranjost dežele. Skladišča naj bi se izpraznila čim hitreje, pa naj je šlo za železarne ali neoarinjeno blago. Pošiljke po železnici, ki so bile določene za izvoz, naj bi se zadržale in poslale nazaj.

Zavoljo hitrega prodiranja nemških vojsk je bilo te odredbe mogoče izvršiti samo delno. V Varšavi se sedaj boje, da so vse znatne zaloge sirovin in blaga, ki so ostale v Gdinji, izgubljene, in to tem bolj, ker jih ni bilo mogoče odpeljati niti po morju.

TRUPLO V OMARI.

Vodja neke tovarne šivalnih strojev v okolici Bukarešte, John Aranovici, se je s svojim svakom Aronom Schwarzem, nameščencem iste tovarne sprl, ko je dognal, da je ta izvršil velika sleparstva, zavoljo katerih je moral Aranovici založiti 600,000 lejev, da je preprečil škandal. Prepriši so se ne prestanto ponavljali, končno je Aranovici pozval svojo sestro, naj se loči od svojega moža, kar je pa ta odklonila.

Ko je te dni med obema možema zopet nastal prepir, je Aranovici svaka ustrelil in skrnil truplo v omaro za obleko. Aranovici je zbiral potem svoje listine in gotovino, da bi pobegnil. Pri tem delu so se vrata omare nenadno odprla, truplo je padlo na Aranovicija, ki se je pri tem tako prestrašil, da je dobil živčni pretres in se je dal potem prijeti brez odpora.

LAKIRANI ZOBJE.

Lakirani nohti, naj si bode že tako odvratni, menda ne bodo še kmalu izginili. Se-lej pa se pojavljajo tudi že lakirani zobje. Tu ne gre za povečje kakšnega modnega diktatorja temveč za nasvet nekega zobozdravnika.

Če si avto prevlečemo z lakom, da bi ga rja ne razjedla, kaj bi tudi zobje ne dobili z zlatne plasti? Kakor drugi zobozdravniki, je dr. Gore v Philadelphia, Pa., prepričan, da izvira zobna omiloba, razpadanje zob od kislin, ki nastajajo v ustih in razjedajo zobno sklenino. Od tu do misli, da bi zobe zasčitli pred kislinami z lakom, ni več dolg korak. Dr. Gore je na nekaterih svojih pacientih napravil podobne poskuse in do sedanjih uspehi so tako zadovoljni, da poskuse nadaljuje.

Kratka Dnevna Zgodba

JAQUES I. CESAR SAHARE

"Mali elastičar," tako se je imenoval Jacques Lebandy splošno imenovan v Parizu okrog konca 19 stoletja. Pa buljvarih je bil povsod znan, saj se je na vsi moč potrudil, da bi s svojimi novimi posebnostmi uničil premoženje več sto milijonov zlatih frankov. Eri jih je bil podedoval po svojem očetu, tovarnarju sla-dkorja, spekulantu in ledenomrzlem orderuhu. Dokler mu ni najduhovitejši izbruh njegove muhe dodelil svetovno slavo. Bilo je leta 1903. Takrat se je mladi Jacques Lebandy s svojo prijateljico Margareto Poliere jako slavljeno pariško operetno zvezdnico, odpravil s svojo jahto iz Marseille proti Afriki. Tu sredi puščave Sahare je po nekem svojem zaupniku kupil od nekakšnega beduinskega šejka kos pešene zemlje. V to lastnino se je podjetni gospod zagnal s sedem in dvajsetimi puškami — in se je z veličastno kretno nazval: Jacques I. cesar Sahare.

Kar na široko je začel novi Napoleon organizirati. Z dvema sotoroma je bil prišel v puščavo. Takoj za njim so mu iz Londona poslali zločljivo izklesano palačo, ki jo je dal zabit v pesek. To je bila "cesarska palača v Troji" od tu so bili izdani odloki njegove Veličanstva. V tej palači je bil dragoceni prestol; nad njim je vihrala državna zastava, tri zlate čebele na belem polju. Tu je bil pravi pravcati razkošni dvor, tu so bila podeljena tudi odlikovanja, izgotavljali so državne spise, ki so kmalu preplavili ves svet, tu se je izvrševala vlada, kolikor se je le dalo, in od tu so bili oznanjeni vsi višeni smotri novega Veličanstva: "Mi, cesar Jacques I. hočemo v Sahari iskati zlato! Vsa puščavska plemena hočemo združiti v eno samo zmago-slavno ljubstvo in v državo miru! Vzredili si bomo novo vrsto živali, namreč iz križanja med konjeni in kamelo." V Berlinu, Parizu, Londonu, Rimu in Washingtonu so se nekega dne pojavili čudno "nafrakani" in "pozvezdani" gospodje, ki so se slovesno izkazali pri vladah držav kot diplomatski zastopniki cesarstva Sahare; oboroženi so bili z razčeprenimi poverljivimi listinami, na katerih je svetil grb novega Veličanstva; opevničen polje-lelec med dvema jezljajočima levoma — simbol tega, da hoče Jacques I. za namček tudi obdelati Saharo in

jo spremeniti v pravi pravcati raj. Seveda so gospodom diplomatom kratko in malo pokakazali vrata; vlade niso hotelo prav nič vedeti o kakem sa-hanskem cesarju a svetovna javnost se je imenično zabavala. To dvoje se pa je Jacquesu jako zamerilo. Najprej je prelonil vse zveze s svojo družino, ki mu je odrekala naslov Veličanstvo. Potem je vse države v Evropi bombardiral z najbolj razžaljivimi naglasami. Pripravil si je brodogvje, da bi bil zavarovan pričo vseh slučajnosti. To brodogvje je sestojalo iz dveh opuščenih španskih ladij, ki ju je Njegovo Veličanstvo nakupilo, jima dalo posadko in orožje. Vojna je grozila.

Medtem je Jacques ni s svojo prijateljico, ki jo je seveda povzdignil v cesarico, kot je svojo hčer Jacelino imenoval za trojansko princeso, vladal v puščavi. Tega pa je bila kriva večidel cesarica, ki se ni mogla privaditi puščavskim bolham in je tudi noben tepež njenega vzvišenega sobroga ni mogel pripraviti do tega, da bi se bila mogla iznebiti svoje tajne antipatije do prestolnice Troje, ki je bila zares malo preveč od rok. Nato je Jacques premestil svoj stan v Las Palmas. Tu so ga videli, kako je ves posut s svetlinami in z zlato pasico čez psi vladal v Grand Hotelu. In ta premostitev prestolnice je povzročila, da se je cesarstvo sesulo. V cesarjevi odsotnosti je namreč neki puščavski šejk vrl v njegovo državo in je tebi nič meni nič zavzel sa-harsko armado v Troji, sestojajočo iz desetih mož in desetih pušk. Nato je od Jacquesa I. vlnjuno zahteval nemajhno odkupnino, če bi hotel dobiti svojo armado nazaj. Cesar je besnel — cesar je prisegel maševanje — cesar se je pripravil na bojni pohod in je zbral kazensko ekspedicijo iz samih pustolovev in je odšel z vojsko zoper razbojniško šejka.

To se je pa zakele pariški vladi, ki je Jacques njenega predsednika še posebej obmetaval z žalitvami in grožnjami, vendarle preneumno. Prav takrat je imela mnogo opravka z maroškinj zmagami. Zlaj je kratko in malo zaslegla brodogvje cesarstva, ker niso bile ladijske listine v redu; nato tudi Jacquesa Lebandyja, katork tudi njegove dvornjake in vojnaške, ker so bili pravno še zmeraj francoski državljani in

zatorej podložni francoski postavi. Pomorske, ministre, diplomate in vojske cesarjeve so deloma zapri, deloma so se prostovoljno vклонili francoski oblasti, a Jacques I. je bil priličen oditi v izgnanstvo. Rešil se je na neki nemški ladjo, ki ga je pripeljala v cesarico in princeso v Hamburg in od tod v Ameriko. Sanje o cesarstvu v Sahari so bile končane — bi si človek mislil.

Toda kaka resnično debela muha je bolj žilava kot vsa nestpljivost sveta! Jacquesa ni bilo niti malo volja, da bi pokopal svoje sanje in častihlepeje.

Zaradi robotosti Francozov se je pritožil razsodišču v Haagu, še nadalje je vodil svet za nos s svojo blazno zahtevnostno gos-podstva željnostjo. V newvorskkih hotelih je imel kar na duante bivaljš in je slednjič dal v aW-thurvy, L. I. sezidati pravljeno palačo 25 sob, kjer je vedro, dasi iz precejšnje daljave, vladal svojo državo v Sahari.

Združene države so pustile Veličanstvo z napoleonskim navdihom dolgo pri miru, češ, prinesel je s seboj velikanško premoženje, ki ga je prav ljubko razmetaval. Tako si je, na primer, nabavil novo "armado," sestojajočo iz 60 hotelskih slug, ki so bili obdelani v prečudne uniforme. Šele takrat so oblasti posegle vmes, ko se je začela svetovna vojna in se je kakor ogenj razširila novica: "Jacques I. je razglasil mobilizacijo zoper Nemčijo!"

Resnično je tedaj ta visoki gospod s korajznim razglasom napovedal Nemčiji vojno. In v lastni sobi je s svojo armado za seboj jezdil na belem križem kražem skozi Long Island in je nabiral vojske. Zgrabili so tega narobe-cesarja in ga vtaknili v norišnico. Toda Jacques Lebandy, tako so morali priznati zdravniki, ni bil neozdravljivo nor, kaj še, le obseden je bil s svojo muho! In tako so ga kmalu izgnstili v njegovo palačo "Fenix."

Nekoč ponoči je počil strel v palači "Fenix" strel iz samokresa. In ko so prihiteli slugje, je bilo že prepozno: Jacques Lebandy se je pravkar boril s smrtjo in takoj nato izdihnil svoje fantastično življenje norčij in muh. Cesarica Margareta je Jacquesa I., cesarja Sahare, ustrelila, baje v silobrann. To se je pa zgodilo prav pred dvajsetimi leti, jeseni leta 1919.

BELGIJCI KOPLJEJO STRELSKE JARKE

Belgijski vojaki kopljejo postojanko za baterijo ob nemški meji. Dežela je pripravljena postaviti se proti vsakemu vpadniku. Nemčija ima mnogo vojaštva ob belgijski meji.

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

5 KNJIG \$ **1** za

1. Andrej Hofar (Junaki vodja Tirolev)
2. Belgrajski Biser (Vito Jelenc)
3. Beneška Vedeževalka
4. Boj in Zmagaj (Josef Spillman)
5. Hurska Vojska
6. Cvetke (H. Majar)
7. Drek je pravil (Julij Slapšak)
8. Devica Orleanska
9. Dve silki (Ksaver Meško)
10. Duhovni boj (Lovrenc Skupolj)
11. Fra Diavolo
12. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
13. Hudo Bredno (Fr. Erjavec)
14. Humoreske, Groteske in Satiro (Azov in Teffi)
15. Korejska Brata, črtica iz misljonov v Koreji (Josef Spillman)
16. Menja (Dr. Jęglic)
17. Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
18. Maron, krščanski deček z Libanonu
19. Musolino
20. Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
21. Pariški Zlatar
22. Patria, Povest iz irske Junaske dobe (H. Federer)
23. Paberkli iz Roža (Ivan Albrecht)
24. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
25. Požigalec
26. Pravljičar (H. Majar)
27. Pravljičar in pripovedke za mlado mlado (S. Košutnik)
28. Povesti in Silke (Ksaver Meško)
29. Ptice Selivke (Tagore)
30. Praški Judek (Josip Vole)
31. Praprečaneve Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
32. Preganjanje Indijanskih misljonarjev (Josef Spillman)
33. Rdeča in bela vrtinca (Anton Hunter)
34. Revolucija na Portugalskem
35. Sisto s Sesto (H. Federer)
36. Skozl Širno Indijo
37. Spisi Kristofa Smida
38. Student naj bo (S. Finšgar)
39. Strahote vojne
40. Sunski Invalid (S. Košutnik)
41. Sveta Notburga
42. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
43. Vrtinar (Tagore)
44. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
45. Vojnimir ali Poganstvo in krst (Josip Ogrinc)
46. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
47. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Plautnski)
48. Zgodovinske anekdote (Dr. Šarabon)
49. Zlatokopi (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od ležnja nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!
Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK